

Preek 3 december 2023
Middagdienst, viering Heilig Avondmaal
HWS Ontmoetingskerk
Jesaja 11:1-10

Gemeente van Jezus Christus,

'Maar uit de stronk van Isaï schiet een telg op, een scheut van zijn wortels komt tot bloei.' Zo begon de schriftlezing van vanmiddag. Over de stronk van Isaï. Het is een herkenbaar beeld. Eens stond er een grote, sterke, bewonderenswaardige boom... Maar nu niet meer. Hij is omgehakt. En wat overblijft is de rest, de wortels. Telt niet meer mee en ook dat zal weggroten tot er geen enkele herinnering meer over is aan die eens zo grote en stevige boom.

In de tijd dat Jesaja deze profetie uitsprak heerste koning Achaz. Een slechte koning die niet terugdeinsde om kinderen te offeren, zelfs van hemzelf... Zo iemand verdient niet de heerschappij over het Tweestammenrijk Juda. Maar hij heeft het wel. Deze nazaat van David, van Isaï is nog steeds koning. De boom is van binnen misschien door en door verrot, maar de boom staat nog wel. En zijn opvolger is koning Hizkia. Een tijd van onverwachte bloei voor de boom van Isaï. Wanneer Jesaja deze profetie ontvangt staat de boom dus, het koningshuis van David regeert nog steeds. En de mensen kennen de belofte van God. De Heer sprak tegen David: 'Jou stel Ik in het vooruitzicht dat je koningshuis eeuwig zal voortbestaan en je troon nooit zal wankelen.'" Een eeuwige boom dus...

Maar hier spreekt God opnieuw. Over de stronk van Isaï, de afgehouden boom. Het is treffend dat het niet gaat over de stronk van David, maar over die van Isaï, de vader van David. Isaï was geen koning, zijn zoon David wel. Doordat het in deze profetie gaat over de stronk van Isaï wordt erme duidelijk gemaakt dat al het koninklijke weggenomen is van de Davidische dynastie op het moment dat de telg opschiet.

In de tijd van Jesaja zou de boodschap van de stronk van Isaï binnenkomen als een schok. De machtige familie van David zal, ondanks de belofte van God, tot niets gereduceerd worden. Er is slechts een overblijfsel van familieleden zonder enige koninklijke macht... Maar God is trouw aan Zijn beloftes, het koningshuis van David zal eeuwig voortbestaan. En zo kiemt er een telg op uit de afgehouden stam. Het is een klein begin... Wij weten een kind dat in de voederbak zal worden gelegd omdat er niet eens ruimte is in de herberg... Onaanzienlijk, geen enkele pracht en praal. In beginsel heeft dit kind geen enkel koninklijk iets over zich...

Maar Hij heeft wel de Geest van de Heer. We lezen in Jesaja: 'De geest van de HEER zal op hem rusten: een geest van wijsheid en inzicht, een geest van kracht en verstandig beleid, een geest van kennis en ontzag voor de HEER.' Wijsheid, inzicht, kracht, verstandig beleid, kennis en ontzag voor de Heer. Zes eigenschappen die elke heerser zou moeten hebben, maar die zo vaak ontbreken. Nu in deze tijd, en ook in de tijd van Jesaja. Waren die eigenschappen er maar, dan was het goed

gegaan met Israël... Maar het ontbreekt... Als je dat realiseert, ook in onze tijd dat de regering het maar moeilijk heeft en al sinds de vorige tweede Kamerverkiezingen praktisch maar wat aanmoddert, dan klinkt het visioen van Jesaja extra hoopvol! Er gaat iemand komen. Iemand die wel echt wijs is, inzicht heeft. Krachtig en verstandig beleid heeft. En ook kennis en ontzag voor de Heer. Dat ontbreekt in Nederland helaas bij de meeste bestuurders, terwijl volgens de Spreukendichter, wijsheid juist begint met ontzag voor de Heer. Het fundament voor goed leiderschap ontbreekt tegenwoordig...

Maar het ontbreekt niet bij deze telg uit de stronk van Isaï. Sterker nog we lezen: 'Hij ademt ontzag voor de HEER;' De ontzag voor de Heer, in oudere vertalingen de vreze des Heren is wat hij ademt. Mooi beeld. Dit is wat de Messias vormt. Ontzag voor de Heer, en zo door de Heilige Geest is Hij een geweldig koning, een goddelijke koning. Voor wie gerechtigheid en trouw een wezenlijk onderdeel zijn van zijn koningschap.

Ik vind het mooi dat er ook staat: 'Over de zwakken velt hij een rechtvaardig oordeel,' Het klinkt misschien een beetje dat de Messias de zwakken gaat veroordelen, maar zo wordt het niet bedoeld. Het is veel meer dat Jezus ook de zwakkeren op een eerlijke manier behandelt. En dat is een prachtig iets. Want de zwakken worden altijd en overal in onze wereld oneerlijk benaderd. Het recht van de sterkste, het recht van de rijken, dat geldt. Maar iemand die bijvoorbeeld moeite heeft met lezen heeft het ook een stuk moeilijker in de maatschappij. De toeslagenaffaire heeft ook wel bewezen dat sommige groepen mensen gewoon weggezet kunnen worden, ook in Nederland. Maar niet bij de Messias, niet in het Koninkrijk van God. Daar telt iedereen mee, en is elk mens evenveel waard. Niemand wordt vergeten.

Wat het gevolg is van de heerschappij van zo'n koning lezen we in de verzen 6-9. Ik zal het nog eens voorlezen:

'Dan zal een wolf zich neerleggen naast een lam, een panter vlijt zich bij een bokje neer; kalf en leeuw zullen samen weiden en een kleine jongen zal ze hoeden. Een koe en een berin grazen samen, hun jongen liggen bijeen; een leeuw eet stro, net als een rund. Bij het hol van een adder speelt een zuigeling, een kind graait met zijn hand naar het nest van een slang. Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil op heel mijn heilige berg. Want kennis van de HEER vervult de aarde, zoals het water de bodem van de zee bedekt.'

In de kerk bidden we vaak om vrede. In deze tijd van oorlog en geweld in bijvoorbeeld Israël en Oekraïne doen we dat zelfs nog meer. Vrede is iets waar we allemaal naar verlangen. Ook in ons leven. Niemand wil ruzie hebben met een ander. Toch gebeurt het dat mensen soms in een conflict met een ander leven. Dat doet je pijn en je weet niet goed hoe je daaruit moet komen. Vaak denk je dat het bij de ander ligt. Hij of zij moet... Maar als iedereen afwacht gebeurt er nooit iets. De eerste stap is het moeilijkste in een vastgelopen ruzie. Zou jij die willen zetten? De minste durven zijn. Je voelt wel aan: dat is moeilijk. Dat geldt voor vrijwel alle ruzies. Tussen mensen

onderling, tussen families en andere groepen, tussen volken en landen...

Vanuit menselijk oogpunt is dat vaak niet op te lossen. Het hoort er bij. Het is... hoe gek het misschien ook klinkt... iets natuurlijks. Strijd, gewapende vrede, oorlog. Het hoort ergens bij de mens, bij de natuur. Het lukt ons niet om er van los te komen. Strijd is een heel natuurlijk iets...

In de natuur zelf zien we ook veel strijd onderling. De machtigste dieren eten de minder sterke dieren, en die eten op hun beurt vaak weer andere dieren. Ook dat is strijd. Het zit ingebakken in het dna van zowel dier als mens. Maar zo is het niet bedoelt.

Het visioen van vrede in Jesaja 11 gaat zelfs zo ver dat de meest natuurlijke strijd niet meer bestaat. Wij kunnen ons er geen voorstelling van maken. Wolf naast een lam, een zuigeling laten spelen bij het hol van een adder. Maar dat is de vrede van het Koninkrijk van God. Als we naar de beelden kijken de strijd in en rond Israël. Dan kunnen wij daar toch alleen maar naar verlangen? Ook in onze maatschappij. Geen tegenstellingen meer, iedereen gelijk, nooit angst voor wat een ander zal doen. Altijd veilig... Dat is de ware vrede. De vrede In het Koninkrijk van God.

Als wij het hebben over vrede dan zeggen wij meestal wat het niet is. Dan is er geen geweld, mensen hoeven de strijd niet aan te gaan, je ontwikkelt geen haat tegen de vijand... Jesaja 11 laat ons zien wat vrede wel is. Sterker nog wat volmaakte vrede is. De vrede In het Koninkrijk van God.

We kijken verlangend uit naar de dag dat het Koninkrijk in volle glorie aanbreekt. En dat hebben we net ook heel praktisch gedaan. Door het vieren van het Heilig Avondmaal. Het is de maaltijd waarmee we niet alleen terugkijken naar wat God, wat Jezus voor ons heeft gedaan. Maar we kijken ook vooruit naar het bruiloftsmaal wanneer Jezus teruggekomen is. Dan breekt Zijn Koninkrijk definitief en in volle glorie aan.

Zo is elke avondmaalsdienst ook eigenlijk een adventsdienst. Het valt samen. Met advent kijken we vooruit naar de komst van Jezus. De komst tweeduizend jaar geleden met kerst. Maar ook de komst in de toekomst. Dan zal de profetie van Jesaja 11, van die schitterende vrede en het Koninkrijk van God waarheid worden. En met het avondmaal kijken wij daar ook naar vooruit. Elke avondmaalsdienst is dus een adventsdienst. Wij verlangen naar het Koninkrijk, naar Jezus, naar die volmaakte vrede...

Die vrede komt door twee dingen lezen we in Jesaja 11. Allereerst natuurlijk door die telg die opkomt uit de stronk van Isaï. Door de Messias, door Jezus dus. Maar in Jesaja lezen we nog een belangrijk element dat bijdraagt aan die volmaakte vrede: 'Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil op heel mijn heilige berg. Want kennis van de HEER vervult de aarde, zoals het water de bodem van de zee bedekt.'

Kennis van de Heer vervult de aarde. Hoe beter je God kent hoe meer je begrijpt hoe goed Hij is, en ook hoe geneigd tot slechtheid, tot zonde wij zijn. Wanneer je dat ziet, wanneer die kennis groeit. Dan groeit ook het verlangen om meer en meer te gaan leven op een manier zoals goed is in de ogen van God. Wanneer dus die kennis van God zo overvloedig aanwezig is dan krimpt de zonde ineen... Dit vers roept ons dus ook nu al op om ons te blijven verdiepen in wie God is. Te groeien in de kennis van de Heer in afwachting van de dag dat Jezus terug zal komen.

In het laatste vers dat we vanmiddag lezen staat: 'Op die dag zal de telg van Isaï als een vaandel voor alle volken staan. Dan zullen de volken hem zoeken en zijn woonplaats zal schitterend zijn.'

In Nederland zijn er verschillende goede bijbelvertalingen in omloop. Zo wordt er bijvoorbeeld in de Herziene Statenvertaling geprobeerd om de Bijbeltekst zo goed mogelijk weer te geven. Het nadeel daarvan is dat het soms lastig te volgen is wat er nu echt staat. In de Bijbel in Gewone Taal is dat risico een stuk minder groot. Die bijbelvertaling probeert om de Bijbeltekst zo duidelijk mogelijk te vertellen. Het nadeel van die vertaling is dat het soms wel ver afwijkt van wat er nu echt in de Bijbel staat. De NBV21 probeert het goede te doen van beide kanten, zo duidelijk mogelijk, maar ook zo precies mogelijk. Dat is redelijk goed gelukt. Persoonlijk houd ik dus ook wel van deze vertaling. Maar soms gebeurt het weleens, net als in elke andere vertaling, dat er een flinke vertaalfout gemaakt wordt. En dat is dus zo in vers 10.

In de NBV21 gaat het in dat vers opnieuw over de telg van Isaï. Het lijkt dan dus een terugverwijzing te zijn naar vers 1, daar staat: 'uit de stronk van Isaï schiet een telg op'. Het is hetzelfde woordje in de NBV21, maar in het Hebreeuws staat er een heel ander woord. De vertalers hebben het goed ingeschat dat in vers 10 weer terug verwezen wordt naar vers 1, maar er wordt hier nog een extra verdieping aangebracht. Iets wat dus jammer genoeg volledig ontbreekt in de NBV21. De Herziene Statenvertaling heeft het hier beter vertaald, daar staat: 'op die dag zal de Wortel van Isaï er zijn'. Wortel dus, niet een telg die uit de stronk opkomt, maar de wortel. De wortel die ten grondslag ligt aan de stronk.

Dat maakt deze tekst, zeker voor de tijdgenoten van Jesaja nog spectaculairder. Want het is niet alleen de komende Messias, maar kennelijk ook de Messias die er altijd al was. Zelfs ten grondslag lag aan het koningshuis van David. Wij weten dat Jezus God is, Hij die er was van voor de tijd begon. Maar de Israëlieten in de tijd van Jesaja hadden daar nog geen idee van, maar hier zien ze het al een beetje oplichten. Het is nog meer glans over dit schitterende verwachtingsvolle hoofdstuk.

De koning die komen zal en volmaakte vrede zal brengen. De Messias die zal regeren met wijsheid en gerechtigheid. Dat is onze toekomst. Wij vieren dat, wij verwachten dat: Het koninkrijk van God. Halleluja, amen. *Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410*